

27.2.2024

Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

**LAUSUNTO: VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA
ASETUKSEKSI SEURANTAKEHYKSESTÄ SELVIITYSMISKYKYISIÄ EUROOPAN METSIÄ VARTEN**

Euroopam komissio julkaisi marraskuussa 2023 esityksensä Euroopan metsien seurantakehyksen perustamisesta. EU-ministerivaliokunta on käsitellyt asiaa koskevaa U-kirjettä 9. helmikuuta 2024.

Komission esitykseen liittyy SLC:n näkökulmasta kolme pääasiallista huolenaihetta;

- a) Komission esityksen perimmäinen tavoite ja selkeys siitä mihin esityksellä tähdätään, on osittain epäselvä,
- b) Komission esitys ei nojaudu jo tehtyyn ja meneillään olevaan työhön,
- c) Tietosuojakysymykset, jossa metsänomistajien yksityisyydenturva vaarantuu.

Komission esityksen perimmäiset tavoitteet

EU-komission päätavoitteet kansallisten metsätietojärjestelmien harmonisointi on kannatettavaa. Esityksessä mainitaan myös metsäluonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen sekä ilmastonmuutoksen torjuntaa. Nämä ovat erittäin tärkeitä kysymyksiä ja mikäli EU-asetuksen tavoitteena on auttaa niitä jäsenmaita, joilla on vielä paljon kehitettävää ja parannettavaa omissa valtakunnan metsien järjestelmissään ovat tavoitteet, kansallisella tasolla, ymmärrettäviä.

Valtioneuvoston U-kirjeessä sanotaan hyvin: ”*Asetusehdotuksen jatkovalmisteluissa tulisi kuitenkin riittävällä tavalla huomioida jäsenvaltioiden keskinäiset eroavaisuudet ja olosuhteiden muutokset. Lisäksi tulisi tarkentaa, miten kerätyt metsätiedot tuovat konkreettista lisäarvoa ja tukevat asetusehdotuksen tavoitteita.*” Tähän asetuksen jatkovalmisteluissa on kiinnitettävä huomiota.

Tähän kysymykseen liittyy myös kysymys siitä, millä tasolla ja tarkkuudella tiedot julkaistaan. U-kirjelmässä (Valtioneuvoston kanta ensimmäinen kappale), sanotaan ”*Valtioneuvosto pitää tärkeänä asetusehdotuksen tavoitetta tukea näyttöön perustuvaa päätöksentekoa ja edistää metsätiedon avointa saatavuutta*”. Suuralueella avoimuus ja tietojen saatavuus on kannatettava asia. SLC suhtautuu kuitenkin varauksellisesti liian yksityiskohtaiseen ja paikkaan sidotun tiedon saatavuuteen. Metsänomistajien yksityisyydenturva vaarantuu, mikäli tietoja voidaan yhdistää henkilötietoihin ja ympäristön suojeluun liittyvät tavoitteet vaarantuvat, mikäli liian yksityiskohtaisia tietoja erityisistä luontokohteista ovat julkisesti ja paikkaan sidotusti saatavilla.

Komission esitys ei nojaudu jo tehtyyn työhön

Valtioneuvoston U-kirjeessä nostetaan hyvin esille, että on tärkeää jatkossakin hyödyntää Suomessa jo tiedossa olevia seurantatietoja ja -järjestelmiä. Sen sijaan muun kansainvälisen raportointiin viitataan U-kirjeessä melko yleisellä tasolla: ” ... *Suomi on sitoutunut toimittamaan tilastotietoa EU:n ja kansainvälisiin metsiin liittyviin prosesseihin, mutta tarpeetonta hallinnollista taakkaa päällekkäisistä raportoinneista on vältettävää.* ”

Forest Europe (Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe) on Ranskan ja Suomen aloitesta 1990-luvun alussa alkanut prosessi, johon osallistuu 46 allekirjoittaneita maita ja tahoja, mukaan lukien Euroopan Unioni. Prosessin perimmäisenä tarkoituksena on tuoda Rion päätökset metsätalouteen ja Euroopan tasolle. Tähän on liittynyt allekirjoittajatahojen tutkijoiden sekä hallinnon laaja yhteistyö, jossa on kehitetty metsätalouden kriteerejä ja indikaattoreita. Yhteistyö on ollut pitkä ja tuloksellinen. Forest Europe-prosessissa järjestetään ministeritason kokouksia n. neljän-viiden vuoden välein. Ensimmäinen Strasbourgissa vuonna 1990 ja toinen Helsingissä vuonna 1993. Järjestyksessään 9. ministerikokous järjestetään tämän vuoden syksyllä Bonnissa. Olisi erittäin tärkeää, että Suomi pitää esille kyseistä kehitystä ja että EU hyödyntää jo tehdyn työn – johon on sitoutunut huomattavan paljon laajempi osallistujajoukko kuin pelkästään EU:n jäsenmaat.

Tietosuojakysymykset

SLC:n suurimpia huolia asetuksen osalta liittyvät tietosuojaan ja yksityisten ihmisten henkilötietoihin. Mikäli luodaan järjestelmä jossa hyvin yksityiskohtaisesti kuvataan metsien rakennetta karttapohjalta niin ainakin Suomessa tämä suoraan johtaa siihen, että kuka tahansa voi saada tietoon hyvinkin tarkkaa tietoa esimerkiksi metsänomistajan varallisuudesta. Tämä kohta on hyvin kuvattu U-kirjeessä.

Yhteenveto

Olemme huolestuneita siitä mihin kyseinen EU-asetus saattaa johtaa. Mielestämme Valtioneuvoston U-kirjeessä on nostettu esille oikeat asiat ja huolenaiheet. Kyse päällekkäisistä prosesseista ja raportoinnista sekä jo tehdystä työstä olisi voinut vielä selkeämmin pitää esille.

Olemme samaa mieltä siitä, että delegoituihin säädöksiin pitää suhtautua varauksellisesti.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Anders Portin
metsäasiamies